

ÖRTMENİM'DEN DENEMELER

8

T.C.
İNKILAP TARİHİ
VE
ATATÜRKÇÜLÜK

#evdekal

Cüneyt BANAN
Ahmet BİRCAN
Zeynel ADAKUŞ

Ayhan ÜNALAN
Engin DEMİRCİ
İbrahim BEL

Semih PİRHASANOĞLU
Erhan YILDIZ
Hülya KARAOĞLAN

1. 20 yy. başlarında Avrupa, siyasi birliğini tamamlamış, ekonomik gelişimini sağlamış, siyasi ve sosyal olarak ciddi bir sorunla karşılaşmadan ilerlemeye devam etmiştir. Ayrıca Avrupalı devletler kendi aralarında çekişmeler yaşarken Osmanlı'ya karşı yıkıcı faaliyetleri desteklemişlerdir. Buna karşılık Osmanlı Devleti'nde, parçalanmayı önlemek için bazı devlet adamları ve aydınlar tarafından tabloda yer verilen birtakım önlemler alınmıştır.

Demokratik alanda yapılan Yenilikler	Fikir akımları
Tanzimat Fermanı (1839)	Osmanlıcılık
Islahat Fermanı (1856)	İslamcılık (Ümmetçilik)
I. Meşrutiyet (1876)	Türkçülük (Turancılık)
II. Meşrutiyet (1908)	Batıcılık

Yukarıda verilen bilgilere bakılarak aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşamaz?

- A) Avrupalı devletlerin siyasi birliklerini tamamlarken kendi aralarında bazı sorunlar yaşadığı
- B) Osmanlı Devleti'nin parçalanmaya karşı birtakım önlemler aldığı
- C) Tanzimat Fermanı'nın dağılmayı durduracak bir adım olarak ilan edildiği
- D) Fikir akımlarının devletin dağılışının durdurulmasında büyük ölçüde başarılı olduğu

2.

- I. 18 Ocak 1919'da Paris Barış Konferansı'nın düzenlenmesi,
- II. Halide Edip Adıvar öncülüğünde 80 bin Türk'ün Sultan Ahmet Meydanı'nda işgali protesto etmesi,
- III. Yunanlıların, işgal için İzmir'e asker çıkarıp katliamlara başvurması,
- IV. İstanbul Hükümetinin bölgeye nasihat heyetleri göndererek halkı sükûnete davet etmesi,
- V. Bölgede direniş cemiyetlerinin kurulması,

İzmir'in işgaliyle ilgili maddeler halinde verilen olayların, sırasıyla meydana gelişini gösteren sebep-sonuç zinciri aşağıdakilerden hangisidir?

A) I - III - II - IV - V

C) IV - I - III - II - V

B) I - III - V - IV - II

D) V - I - IV - III - II

3. Mustafa Kemal, Selanik Askeri Rüstiyesini bitirdikten sonra 1896 yılında Manastır Askeri İdadisine başladı. Burada Osmanlı toplumundan farklı kesimlerden gelen öğrencilerle tanıştı. Öğretmenleri ve arkadaşlarından bazıları onu çok etkiledi. Bunlar sayesinde yeni düşünce ve fikir akımlarını tanıma imkânı buldu. Bu arkadaşlarından birisi olan Ömer Naci tarafından şiir, edebiyat ve hitabet sanatına ilgisi başladı. Bu sayede Namık Kemal, Tevfik Fikret ve Mehmet Emin Yurdakul'un eserlerini okudu. Namık Kemal'in eserlerindeki vatan ve hürriyet düşüncelerinden, Mehmet Emin Yurdakul'un Ordunun Destanı kitabından vatan, millet, milli birlik gibi kavramlardan oldukça etkilendi. Bir başka arkadaşı Ali Fethi sayesinde ise Fransız aydınları Jean Jacques Rousseau, Montesquieu gibi aydınların eserlerini okumaya başladı. Bu sayede milliyetçilik, eşitlik, özgürlük ve ulusal egemenlik kavramlarıyla tanıştı. İleride kurulacak olan çağdaş Türkiye'yi kurma çalışmalarında bu fikirler yol gösterici olacaktı. Yabancı dil öğrenmenin gerekliliğini fark eden Mustafa Kemal, boş vakitlerinde yabancı dile çalışıp Fransızcasını geliştirmek için özel ders aldı. Bu yıllarda tarih öğretmeni Mehmet Tevfik Bey sayesinde tarihe ve Türk tarihine olan ilgisi arttı. Ülke sorunlarıyla da ilgilenen Mustafa Kemal, büyük bir lider olmasında bu alana duyduğu ilgi etkili olmuştur.

Verilen parçaya göre Mustafa Kemal'in okul yılları ile ilgili,

- I. Fikir yapısı bu yıllarda gelişmeye başlamıştır.
- II. Halkı bir araya getirmeye çalışmıştır.
- III. Birden fazla alanla ilgilenmiştir.
- IV. Arkadaşlarını düşünceleriyle etkilemiştir.

İfadelerinden hangilerine ulaşılabilir?

- A) I, III ve IV B) II ve III C) I ve III D) I, II ve III

4. Mustafa Kemal okul yıllarında sadece askeri derslerinde değil diğer derslerde de oldukça başarılıydı; Matematik, Edebiyat, Tarih ve Hitabet alanlarına da son derece ilgisi ve yeteneği vardı. O zaman ki öğretmenleri Mustafa'nın askeri derslerdeki zekâsını ve becerisini gördükleri için onun askeri alanda kendini yetiştirip geliştirmesi konusunda yönlendirmelerde bulunuyorlardı.

Bu göre Mustafa Kemal'in okul hayatıyla ilgili;

- I. Birçok alana ilgisi olduğu,
- II. Askeri derslerdeki yeteneğinin fark edildiği,
- III. Tarih alanında birçok yazardan etkilendiği,

yorumlarından hangileri yapılabilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II D) I, II ve III

5.

Mondros Ateşkes Antlaşması'ndan sonra Kuva-yı Milliye birliklerinin mücadele ettiği yerler

İzmir'in işgali, Millî Mücadele açısından bir dönüm noktası oldu. Çünkü o zamana kadar işgallerin geçici olacağını düşünen Türk milleti, vatanın elden gitmek üzere olduğunu anladı ve vatan savunmasını fiilen üstlendi. Harekete geçen Türk milleti önce direniş cemiyetleri ardından da Kuvayı Milliye birlikleri oluşturarak vatanını savunmaya başladı. Kuvayı Milliye adı verilen bu birlikleri daha ziyade terhis edilen Osmanlı ordusunun subay kadroları yönetiyordu. Terhis edilen askerlerin de yer aldığı bu birliklere eli silah tutan kadın-erkek bütün vatanseverler katılabilirdi. Büyük çoğunluğunu sivil halkın oluşturduğu bu birliklerin ihtiyaçları da yine halk tarafından karşılanıyordu. Çerkez Ethem, Demirci Mehmet Efe ve Yörük Ali Efe gibi liderler tarafından komuta edilen Kuvayı Milliye birlikleri, Batı Anadolu'da terhis edilen ordumuzdan kalan boşluğu doldurmaya çalıştı.

Yukarıda verilen bilgilere ve haritaya bakılarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Kuvayı Milliye düzensiz direniş birlikleri olduğu
- B) Türk milletinin işgalleri kabullenmediği
- C) Kuvayı Milliye birliklerinin ülkemizin batısında ve güneyinde mücadele ettiği
- D) Kuvayı Milliye birliklerinin Ankara'dan yönetildiği

6. Mustafa Kemal, Havza Genelgesinin yayınlanmasından bir süre sonra silah arkadaşları Ali Fuat Cebesoy, Rauf Orbay, Kazım Karabekir, Cemal Paşa, Cafer Tayyar Paşa ve Ali Fethi Okyar gibi arkadaşları ile Amasya'ya gelip burada ortak bir genelge yayımlamıştır.

Genelgenin bazı maddeleri şunlardır;

- Vatanın bütünlüğü ve milletin istiklali tehlikededir.
- İstanbul hükümeti üzerine aldığı sorumluluğu yerine getirememektedir.
- Milletin bağımsızlığını yine milletin azmi ve kararı kurtaracaktır.

Verilen bu bilgiler dikkate alındığında aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşamaz?

- A) Millî mücadele, kişiselleştirilmekten çıkarılmak istenmiştir.
- B) Milli bağımsızlık hareketi için bölgesel çareler düşünülmüştür.
- C) Millî mücadelenin gerekçe ve yöntemi belirlenmiştir.
- D) Ulusal Egemenliğin öneminden bahsedilmiştir.

TBMM'ye karşı çıkarılan isyanlar haritada belirtilmiştir. Bu isyanlardan bazıları Ahmet Anzavur Ayaklanması, Çerkez Ethem Ayaklanması gibi ya isyancıların adıyla ya da Bolu – Düzce – Hendek Ayaklanması, Yozgat Ayaklanması gibi isyanların yaşandığı yerlerin adıyla anılmıştır.

Verilen harita ve bilgilere göre TBMM'ye karşı çıkarılan isyanlarla ilgili aşağıdakilerden hangisinin doğruluğu savunulamaz?

- A) Tüm isyanların İstanbul Hükümeti tarafından desteklendiğinin
- B) Farklı bölgelerde küçük gruplar tarafından çıkarıldıklarının
- C) Birbirinden bağımsız ve dağınık şekilde olduklarının
- D) Kişisel çıkarların isyanların çıkarılmasında etkili olduğunun

8. Sakarya Meydan Muharebesi'nin ulusal ve uluslararası sonuçlarından bazıları aşağıda verilmiştir;

- İtalya, Anadolu'daki işgal ettiği yerleri boşaltarak Anadolu'yu tamamen terk etti,
- 13 Ekim 1921'de Kafkas Cumhuriyetleri ile Kars Anlaşması yapıldı,
- 1683 Viyana Kuşatmasından beri süren geri çekilişimiz son buldu,
- Halkın TBMM'ye olan güveni arttı.

Sakarya Meydan Muharebesi'nden sonra yaşanan bu gelişmelerden hareketle;

- I. İşgalci devletler arasında fikir ayrılıkları yaşanmıştır.
- II. Yunanlıların son taarruzu olmuştur.
- III. Batı Cephesi'ndeki başarı Güney Cephesi'ni etkilemiştir.
- IV. Türk halkının Kurtuluş Savaşı'nı kazanacaklarına dair umutları artmıştır.

İfadelerinden hangileri söylenebilir?

- A) I ve II
- B) I, II ve IV
- C) II, III ve IV
- D) I, II, III ve IV

9. Kurtuluş Savaşı yıllarında en zorlu mücadelelerin verildiği cephe Batı cephesidir. Bu cephede İngilizlerin desteklediği Yunan birlikleri ile savaşılmıştır. Batı Cephesi savaşları, 15 Mayıs 1919'da Yunanlıların İzmir'i işgali ile başlamış ve 11 Ekim 1922'de imzalanan Mudanya Mütarekesi'ne kadar devam etmiştir. Bu cephede Mustafa Kemal Paşa, Fevzi Çakmak Paşa, İsmet İnönü, Albay Asım Gündüz, Nurettin Sakallı, Şevki Subaşı, Fahrettin Altay gibi önemli komutanlar ile birlikte halkta gencinden yaşlısına, erkeğinden kadınına büyük mücadeleler vermişlerdir. Başlangıçta Kuvâ-yı Milliye birlikleri ile karşı konulduğu için istenilen sonuçlar alınamamış olsa da dağınık ve düzensiz haldeki Kuvâ-yı Milliye Birliklerinin kaldırılıp yerine düzenli ordunun kurulmasıyla istenilen başarı elde edilmiş ve Yunanlılar bozguna uğratılmıştır.

Yukarıda verilen bilgilerden hareketle;

- I. Kurtuluş Savaşı sadece Yunanlılara karşı verilmiştir.
- II. Türk halkı, manda ve himayeye karşı topyekûn mücadele yolunu seçmiştir.
- III. Birçok komutan vatanın kurtuluşu için mücadele vermiştir.
- IV. Batı cephesindeki savaşların birtakım askeri ve siyasi sonuçları ortaya çıkmıştır.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

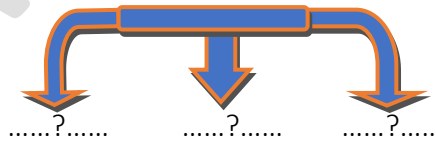
- A) I ve II B) II ve III C) I, II ve IV D) II, III ve IV

10.

Kütahya-Eskişehir Yenilgisi (10 – 24 Temmuz 1921)

5 Ağustos 1921'de Başkomutanlık Yasası ile birlikte TBMM'nin tüm yetkilerinin 3 ay süre ile Mustafa Kemal'e verilmesi

Ordunun ihtiyaçlarını karşılamak üzere Mustafa Kemal'in 7-8 Ağustos 1921'de Tekâlif-i Milliye Emirleri'ni yayımlaması.

Şemada olayların oluş sırası dikkate alındığında Tekâlif-i Milliye Emirleri'nin çıkarılmasını izleyecek gelişmeler arasında aşağıdakilerden hangisi bulanamaz?

- A) Türk milletinin milli birlik ve beraberlik duygusu ile bu çağrıya destek vermesi
- B) Kanun kapsamında toplanacak yardımların yönetimi ile ilgili her ilçede bir Tekâlif-i Milliye Komisyonu'nun kurulması
- C) Kanun sonrası toplanan tüm yardımların Sakarya Savaşı'nın kazanılmasında kullanılması
- D) Tekâlif-i Milliye Emirleri'nin uygulanması ve gelen yardımların güvenliği için İstiklal Mahkemeleri'nin görevlendirilmesi

1.	D	İbrahim BEL
2.	A	Cüneyt BANAN
3.	C	Zeynel ADAKUŞ
4.	C	Erhan YILDIZ
5.	D	Engin DEMİRCİ
6.	B	Semih PİRHASANOĞLU
7.	A	Cüneyt BANAN
8.	B	Zeynel ADAKUŞ
9.	D	Ayhan ÜNALAN
10.	C	Cüneyt BANAN